No. 1625 **Zaterdag 20 Februari 1915.** **32ste Jaargang**

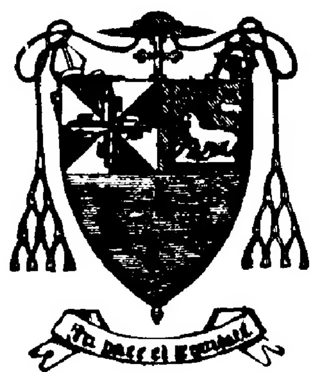
AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50: voor elken regel meer 7½ cts.

Fr. Michael Gregorius Vuylsteke,

VAN DE ORDE DER PREDIKHEEREN

Door de genade Gods en de gunst van den H. Stoel

Tit. Bisschop v. Charadrus en Apostolisch Vicaris v. Curaçao,

Aan de Geestelijken en Geloovigen van zijn Vicariaat

Zaligheid in den Heer.

Beminde Geestelijken en Geloovigen,

Ofschoon voor de tweede maal binnen korten tijd zoo lang van U verwijderd, B. G., leven Wij toch geheel met U mede en deelen Wij de armoede, welke zoovelen Uwer drukt, ten volle.

Om geen andere reden hebben Wij deze reis en dit werk ondernomen, dan om aalmoezen te vragen aan andere Christen-gemeenten ten Uwen gerieve. (1) Van Ons zelven durven Wij met denzelfden H. Apostel Paulus getuigen, dat Wij niet uwe schatten, maar slechts uwe zielen zoeken, (2) en ook waar Wij buiten Ons Vicariaat werkzaam zijn, is het niet voor Ons eigen voordeel of gemak, maar uitsluitend om uwe belangen te dienen, en allen voor Christus te winnen. (3)

De voornaamste reden, waarom Wij deze reis ondernomen hebben is het droevig vooruitzicht, dat slechts met zeer groote moeite en zorgen in de buitengewone behoeften van het Vicariaat zal kunnen worden voorzien.

De aalmoezen, die Wij gewoon waren te ontvangen van Onze weldoeners in Holland, kunnen, zoolang de oorlog duurt, niet meer gegeven worden. Daar komt nog bij, dat de Geloovigen van het Vicariaat hoe langer hoe minder in staat zijn voor hunne kerken en geestelijkheid voldoende bij te dragen.

Het telkens mislukken van den oogst, de stilstand in den handel, het sluiten van verschillende bronnen van inkomsten, de slapte in de hoedenindustrie hebben onze bevolking tot een staat van ellende gebracht, zooals zij slechts zelden gekend heeft.

Het was noodig, B. G., dat de beproeving U louterde, (4) en de Hand des Heeren ons kastijdde om onze zonden. (5)

Des te meer bewonderen Wij uw geduld en uwe gelatenheid. Maar doet uw voordeel met uwe kastijding en keert terug tot uwen God, (6) keert terug van den weg des verderfs, die zoovelen uwer nog bewandelen.

Het kan immers niet ontkend worden, dat om onze zonden de Heer ons bezoekt met rampen, (7) waarin ook de rechtvaardigen deelen, om reeds in dit leven daarvoor te boeten en straf te ondergaan. Voor den zondaar, die zich niet bekeert, heeft God zijn straf gereed in het andere leven, terwijl hij hen dikwijls voorspoed bezorgt in dit leven.

Doet ook uw voordeel met de straf aan anderen toegediend en vraagt U zelven af naar de oorzaak van dier kastijding.

Als vanzelf denken Wij hierbij aan den oorlog, die op dit oogenblik in bijna geheel Europa woedt.

Men heeft God uit het maatschappelijk leven willen verbannen en zijn leiding afgewezen. Nu ziet men de volken aan hun eigen lot overgelaten, slechts in staat elkander te vernietigen.

Men heeft met het familieleven in den christelijken geest gespot en de toekomst van het menschelijk geslacht zelf willen regelen in meer modernen zin. De tegenwoordige oorlog is niets anders dan een wederkeerige uitmoording, en, door Gods toelating, de voortzetting van een zonde, die men vrijwillig begonnen is.

Men heeft U naar de beschaving van de moderne volken verwezen als beter, wetenschappelijker en meer menschwaardig dan de christelijke beschaving, door de Katholieke Kerk gepredikt. Maar er zijn in de geheele geschiedenis der menschheid niet zulke verwoestingen aangericht als in dezen oorlog, die met alle beschaving spot.

Herinnert U het woord van onzen roemrijk regeerenden Opperpriester Paus Benedictus XV in diens eerste Encycliek. Men moet den menschen leeren elkander weer oprecht lief te hebben en zich steeds te herinneren, dat wij allen zijn voorbestemd om eeuwig te leven.

Men heeft ook uwe aandacht willen aftrekken van de eeuwige goederen, die U hiernamaals beloofd zijn en U begeerig gemaakt naar de genietingen des levens.

Mocht Gij dan eindelijk tot bezinning komen en uwe ooren geopend houden voor de stem van Onzen H. Vader Paus Benedictus XV, die U leert elkander lief te hebben, elkander geen ergernis te geven, U slechts bezig te houden met de belangen uwer eeuwige zaligheid.

Ten slotte, dankt den goeden God, dat Hij tot nu toe de rampen van den oorlog van ons dierbaar Nederland en zijn Koloniën houdt afgewend. Al lijden wij allen onder de gevolgen dezer rampzalige tijden, al wordt Gij, B. G. niet weinig beproefd, gij zijt nog gelukkig te noemen, bij zooveel honderd duizenden, wier landen vertrapt, wier steden verwoest, wier woning verbrand, wier vee weggevoerd, wien alle middel van bestaan ontnomen is en die in honger en ellende moeten wegvluchten. Bidt met grooten ijver en godsvrucht, dat deze oorlog toch spoedig moge eindigen en dat God, in zijn oneindige barmhartigheid, de rampen, die er nog uit zullen geboren worden, zooveel mogelijk van ons afkeere.

Meer dan de andere tijden is de H. Vasten geëigend tot de algemeene beoefening van boete en versterving. Treedt dan in den geest van Uwe Moeder de H. Kerk en doet boetvaardigheid. (8) Nu over de geheele Katholieke wereld de Priesters en het volk liggen neergeknield voor het altaar om God te smeeken: Spaar Heer, spaar Uw volk, (9) nu is het de dag des heils, de dag waarop God ons verhoort. Bidt dan, B. G., bidt veel, opdat het spoedig weer vrede zij op aarde, en het menschdom, gelouterd en bekeerd, Gods barmhartigheid love, en leve volgens Zijn wet en geboden.

Bidt God voor de bevrijding en verheffing van Onze Moeder, de H. Kerk en haar zichtbaar Opperhoofd, den Paus van Rome. Bidt voor Nederland en Curaçao, bidt voor onze veel-geliefde Koningin en Hoogstderzelver Huis, bidt voor allen die in waardigheid gesteld zijn. Bidt ook voor Ons, die U oprecht liefhebben in Jezus Christus Onzen Heer.

En zal dit ons Herderlijk schrijven op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd in alle kerken en openbare kapellen op Zondag Quinquagésima.

Gegeven te Fall River 3 Januari, 1915.

† FR. MICHAËL GREGORIUS
Apost. Vic.

(1) 2 Cor. XI, 8. (2) 2 Cor XII, 14. (3) Ephes. I, 10. (4) Tob. XII, 13. (5) Tob. XIII 5. (6) Jerem. XXXI, 18. (7) Is. X, 3. (8) Matth. III, 2. (9) Joël II, 17.

DE OORLOG.

De Duitsche blokkade zou Donderdag 18 Februari in werking treden, en nu wij ons Overzicht schrijven is het Vrijdag 19 Februari. De gevolgen der blokkade kunnen wij dus moeilijk bespreken, alleen de voorbereiding daartoe.

Dat de toestand minder gespannen is dan verleden week, zouden we nog niet durven beamen, ofschoon de meesterlijke diplomatie der neutrale mogendheden zeer sterk daarop ingewerkt heeft.

Er werd ook wel van tijd tot tijd een veiligheidsklep opengezet, waardoor voor een oogenblik althans de spanning minder hevig werd, maar gevaarlijk blijft de algemeene toestand zeer zeker.

De spanning tusschen Duitschland en de neutrale mogendheden verminderde al aanstonds, toen deze Staten niet slechts een antwoord zonden aan Duitschland, maar ook een Nota richtten tot Engeland. Men wees op het gevaar waarin de schepen der neutrale Staten gebracht werden door het misbruik maken der neutrale vlag.

Engeland beweerde van dit recht gebruik te mogen maken, als een zijner schepen achtervolgd werd, en het leven der passagiers gevaar liep. Om dat leven te beschermen mocht een neutrale vlag geheschen worden. Nederland gaf toe, dat dit recht bestond, toegestaan door de Internationale Verdragen, maar wees toch nogmaals op het gevaar, dat de Hollandsche handelsvloot beliep, als Engelsche schepen al te dikwijls van dit recht gebruik zouden maken. Dan zou dit gebruik ontaarden in misbruik.

In gelijken geest sprak ook de Regeering der Ver. Staten van N. Amerika, maar voegde er voor Duitschland nog den eisch aan toe, dat in geen geval een Amerikaansch schip ongewaarschuwd beschoten mocht worden, al zou het ook de door Duitschland afgesloten wateren zijn binnengevaren. Ook eischte zij bescherming van het leven der Amerikaansche burgers, varende aan boord van Engelsche of Fransche schepen. Ongewaarschuwd mochten ook dezen niet beschoten worden, maar eerst moest worden onderzocht, of zich aan boord Amerikaansche burgers of Amerikaansche vracht bevond.

Duitschland antwoordde: eenvoudig hetzelfde te doen, wat Engeland vroeger had gedaan. Wilden Amerikaansche schepen geen gevaar loopen, dan hadden zij zich buiten de gevaarlijke zône te houden. Men moest den toestand beschouwen, alsof er een zeegevecht geleverd werd tusschen Engelsche en Duitsche schepen; wie zich hier tusschen waagde, had het zich zelven te wijten, als hij beschoten werd. Wat een voorafgaand onderzoek der vijandige schepen betrof, zou Duitschland weten, wat het te doen stond.

Over en weer werden verschillende Nota's gewisseld, waaruit de gelukkige overeenstemming bleek van alle belanghebbende Neutrale Staten, zooals Zweden, Noorwegen, Denemarken, Nederland, Italië en de Ver. Staten. Eenparig verklaarden zij Duitschland verantwoordelijk voor de gevolgen, als een hunner schepen beschoten werd.

Duitschland wilde ten slotte de volle vrijheid aan de neutrale schepen wel toestaan, op voorwaarde, dat Engeland dan ook de schepen met voedingsmiddelen voor Duitschland bestemd, vrij zou doorlaten.

Hierin echter wilde Engeland tot dusverre nog niet toestemmen.

Ook werd N. Amerika aangeraden zijn handelsschepen te doen vergezellen van een oorlogsschip om het Amerikaansch karakter van het schip afdoende te waarborgen.

Gisteravond was hier nog niets bekend van eenig optreden der Duitsche vloot, wel van de Engelsche en Fransche. Met vereende krachten hadden zij, toen middernacht 18 Februari aanbrak, een cordon gespannen van torpedojagers, kanonneerbooten, lichte kruisers, torpedobooten, sloepen en hulpkruisers.

Zij schijnen er zoozeer van verzekerd te zijn, dat geen Duitsch schip deze schepenketen zal kunnen verbreken en er door glippen, dat de vaart tusschen Nederland en Engeland bestaan blijft en geregeld vier maal per week zal plaats hebben.

Voor de onderzeeërs langs de Belgische kust zullen de vliegeniers wel zorgen. Opnieuw hebben dezen een uitval gedaan den 16n Februari en bommen geworpen op de verschillende kuststations der onderzeeërs. Ditmaal was het een luchteskader van 40 vliegtuigen, watervliegtuigen en bestuurbare luchtballons.

Wat er nu verder gebeuren gaat, moeten we maar geduldig afwachten.

In België blijven de Duitschers hun zwaar geschut op de duinen bij Nieuwpoort richten om den vijand verre te houden van Ostende.

In Noord en Oost-Frankrijk werd ook zwaar gevochten, vooral in het Argonnerwoud.

In Oost-Pruisen hebben de Duitschers eerst leelijk klop gehad, men spreekt van een verlies van ± 40.000 man, maar volgens de laatste berichten hebben zij op hun beurt den Russen slaag gegeven.

Herderlijk Schrijven

VAN ZIJNE EMINENTIE

Désiré Kardinaal Mercier,

AARTSBISSCHOP VAN MECHELEN.

III

De belangen der familie, van een klasse, van een partij, en 't lichamelijke leven van het individu, staan, in de orde der waarden, lager dan 't vaderlandsch ideaal, wijl dit ideaal het recht is, en het recht absoluut. Of wel, dit ideaal is de publieke erkenning van het recht, toegepast op de natie, de nationale eer.

Welnu in werkelijkheid is er slechts één wezen, dat absoluut is, God.

God alleen beheerscht door Zijn Heiligheid en de Souvereiniteit van Zijn rijk, alle belangen en alle willen.

De absolute noodzakelijkheid om te bevestigen, dat alles aan het recht, aan de rechtvaardigheid, aan de orde, aan de waarheid ondergeschikt is, is tevens de impliciete erkenning van God.

En toen onze eenvoudige soldaten, die wij met hun dapperheid gelukwenschten, ons antwoordden: „Wij hebben slechts onzen plicht gedaan," „De eer eischt het", drukten zij op hun wijze het godsdienstige karakter van hun vaderlandsliefde uit.

Wie gevoelt niet, dat de vaderlandsliefde „heilig" is, en dat een aanslag op de nationale waardigheid een soort heiligschennende profanatie is?

Een officier van den generalen staf vroeg mij onlangs, of een soldaat, die in dienst van een rechtvaardige zaak sneuvelt — en de onze is dit zeer zeker — een martelaar is.

In de strenge en theologische beteekenis van het woord, neen, de soldaat is geen martelaar, want hij sterft met de wapenen in de hand, terwijl de martelaar zich zonder verzet aan het geweld van zijn beulen overlevert.

Maar indien gij mij vraagt, wat ik denk over het eeuwig heil van een dappere, die welbewust zijn leven geeft om de eer van zijn vaderland te verdedigen, en de geschonden rechtvaardigheid te wreken, dan aarzel ik niet, om te antwoorden, dat zonder twijfel Christus den militairen moed bekroont, en dat de op Christelijke wijze aanvaarde dood, den soldaat het heil van zijn ziel verzekert.

„Wij hebben", zegt onze Goddelijke Verlosser, „geen beter middel om de liefde te beoefenen, dan ons leven te geven voor hen, die wij liefhebben."

De soldaat, die sterft om zijn broeders te redden, om het huisgezin en de altaren van het vaderland te beschermen, vervult dezen hoogsten vorm der naastenliefde.

Hij zal weliswaar niet immer de moreele waarde van zijn offer aan een minutieuse ontleding onderwerpen; maar moet men aannemen, dat God van den dappere, die zich in het vuur van den strijd werpt, de methodische presiceeringen van den moralist of den theoloog eischt?

Wij bewonderen den moed van den soldaat. Zou het mogelijk zijn, dat God hem niet met liefde ontving?

Christelijke moeders, weest fier op uw zonen. Van al onze smarten is de uwe wellicht de eerbiedwaardigste. Ik zie u in rouw, maar rechtopstaande, naast de Moeder van Smarten, aan den voet van het Kruis. Laat ons u onze gelukwenschen aanbieden, te gelijk met onze bewijzen van deelneming. Al onze helden komen niet op de dagorder der legers voor; maar wij hebben alle reden om aan te nemen, dat zij de eeuwige kroon ontvangen hebben, die het hoofd der uit

De Actie tegen Z. Em. Kardinaal Mercier.

De hoogeerw. heer kanunnik Mgr. Heynssens schrijft uit Roosendaal aan *De Tijd*:

Behalve andere zegenrijke gevolgen zal de verspreiding van het herderlijk schrijven, door Z. Em. kardinaal Mercier uitgevaardigd, ook tot gevolg hebben, dat het een einde maakt aan zekere geruchten van een voor niets terugdeinzend Belgisch anti-clericalisme, dat zelfs niet in deze schrikkelijke crisis van ons ongelukkig land de wapens wil nederleggen. Het strooide zinspelingen uit op zekere geheime overeenkomsten van het kerkelijk gezag met den overweldiger. In Holland hebben deze geruchten een echo gevonden in sommige aldaar tijdelijk verschijnende Fransche bladen, die voorwenden neutraal te zijn, maar het kerkelijk gezag in België beschuldigen van een nauwelijks verholen vijandschap tegen de zaak der verbondenen. Nog de vorige week heeft men in een dezer bladen kunnen lezen: „Te Mechelen moet men maïsbrood eten, behalve in het aartsbisschoppelijk paleis en in het seminarie, waar men wittebrood geniet. Men brenge dit feit in verband met het gebeurde te Leuven, waar bij de verwoesting en den brand alles gespaard bleef wat aan de Katholieke Kerk behoorde, die er met het fusilleeren van enkele pastoors af kwam." Is zooiets niet allerafschuwelijkst?

Ook tegenover zulke verblinde drijvingen heeft Z Em. Kardinaal Mercier een voortreffelijk werk verricht, door de plechtige afwijzing van alle gemeenschap met den vijand. Dank zij vooral „De Tijd", wier voorbeeldige houding ook op andere dagbladen heeft ingewerkt, kon zijn machtige stem in de beide talen verstaan worden door de talrijke Belgische vluchtelingen in Holland, en werd de laster tot staan gebracht door de waarheid, die haar weg ten einde toe zal vervolgen.

De Belgen zijn fier op hun aartsbisschop. Hij wist, waaraan hij zich blootstelde door de bevrijding zijner ziel, zooals de Profeet zegt. Maar terecht is in „De Tijd" reeds geschreven, dat hij een „paulinische" ziel bezit. Het woord Gods is niet vastgeketend, schrijft de H. Paulus fier uit zijn gevangenis te Rome, en Z. Em. de Kardinaal kon dezen kreet van den Grooten Apostel tot den zijne maken, want hij heeft gesproken in naam van recht en waarheid, waaruit het woord Gods bestaat, gelijk hij het in zijn herderlijk schrijven zoo prachtig uitdrukt. Duitschland begint, naar het schijnt, te bemerken, dat het doende was, in den degen van zijn tegenstander te loopen. Maar ook indien het zijn actie tegen den Kardinaal had voortgezet, zouden wij dezen niet de beleediging hebben aangedaan, zijn lot te beklagen, want hij behoort tot het ras der stoutmoedige Duitsche bisschoppen, die tijdens den Culturkampf met vreugde de gevangenis betraden, gelukkig als eertijds de in boeien of door Herodes met geesels geslagen Apostelen voor den goddelijken Meester te mogen lijden.

Ja, wij zijn fier op onzen Aartsbisschop. Door zijn leer, zijn meesterlijk woord en zijn onbedwingbaren moed, roept hij het beeld van een Basilius en een Ambrosius in het geheugen. De H. Basilius bood het hoofd aan het Arianisme en keizer Valens, zijn beschermer. Daar keizer Valens, verbluft was over zooveel stoutmoedigheid, gewaardigde de H. Basilius zich aan hem te vragen: „Hebt gij dan nog nooit een bisschop leeren kennen?" De H. Ambrosius, op zijn beurt, vreesde niet, om luide aan Theodosius de moordenarijen van Thessalonica te verwijten. Hij ging zoover, hem het betreden der kerk te beletten en de keizer dorst hem niet weerstaan. Verander de namen, en gij hebt voor u een der schoonste bladzijden uit de kerkelijke geschiedenis van dezen tijd. Het behoort tot de hoogste verdiensten van „De Tijd" jegens het katholieke België en de geheele Katholieke kerk, dat zij deze bladzijde in het juiste licht heeft gesteld.

De „N. Tilb. Ct." schrijft:

„Het conflict van Kardinaal Mercier met, laten wij maar zeggen, de Duitsche autoriteiten, heeft terecht de belangstelling gaande gemaakt van geheel de wereld.

Eenige feiten staan vóór alles toch vast. Ten eerste, dat het herderlijk schrijven van Mechelen's eminenten Kerkvorst een stuk is, den grooten naam van den wijsgeer Mercier even waardig als de godsdienstige overtuiging van den katholieken Kardinaal-aartsbisschop. Ten tweede staat het vast, dat zelden een nieuwsagentschap op grover leugen is betrapt dan het Wolffbureau met zijn audacieuse tegenspraak van hetgeen Kardinaal Mercier en sommige Belgische priesters overkomen is. Dit laatste heeft als kultuur-bijdrage waarde.

Wat nu dit conflict van een Kardinaal der Katholieke Kerk met Duitsche autoriteiten betreft, wij gelooven, dat de Duitschers verstandiger gehandeld hadden met den brief van Kardinaal Mercier over hunne hoofden te laten gaan, het er niet mede eens te zijn als zij niet wilden en dan maar te doen, alsof zij niets hadden gehoord."

De „N. Haarl. Ct." legt uit:

„De maatregelen tegen priesters in verschillende plaatsen, die niet kunnen worden tegengesproken, zijn geweest maatregelen, door de plaatselijke commandanten zonder voorkennis of machtiging van het centraal Duitsch bestuur genomen — wat trouwens begrijpelijk is, daar vooral niets van den brief bekend was, en deze een Duitschen commandant wel als een donderslag in de ooren moet hebben geklonken!"

WAS HET OPPORTUUN?

„Jawel," hoorde ik meer dan eens zeggen, „al die dingen, die in bedoelden Brief staan, zijn heelemaal waar en de houding van Zijne Eminentie, in heel die zaak, is uiterst waardig; maar het is er mij maar om te doen, om te weten of het optreden van Zijne Eminentie tijdig, opportuun mag genoemd worden." Begrijp ik het goed, dan komt de vraag hierop neer, of Zijne Eminentie met haar herderlijk schrijven bereikt heeft, wat zij bereiken wilde.

Natuurlijk, hadde Zijne Eminentie in 't geheel niets geschreven, dan was er al die herrie ook niet gekomen. Er zijn altijd menschen, die liever tot de slapende Kerk behooren, om maar geen verantwoordelijkheid te dragen. Maar laat ons eens eventjes nadenken.

De Herderlijke Brief is eerst en vooral geschreven voor de in België verblijvende geloovigen, om hun hunne plichten in de tegenwoordige omstandigheden voor te houden. Hoe duidelijk die plichten en de grondslagen, waarop zij berusten, in het schrijven worden aangewezen, hebben wij hierboven reeds herinnerd. Nu zou het wel kunnen gebeuren, (van de feiten weten wij niets af), dat sommige menschen, vooral bij eene gedeeltelijke voorlezing van het Herderlijk Schrijven, heel den zin ervan niet zouden begrijpen en geneigd zouden zijn, geen rekening te houden met de aanmaning van Zijne Eminentie om hun lot gedwee te verdragen. Zulks kan gebeuren! Maar ik sta er voor in, dat de meer ontwikkelde geloovigen, de menschen van de leidende klasse, die door hun invloed de anderen moeten bewegen om hun plichten te volbrengen, den Herderlijken Brief best zullen begrijpen. Te meer daar, reeds 's Zondags na de beschieting van Antwerpen, tenminste in deze stad (ik was toen zelf nog te Antwerpen en kan het dus bevestigen) Zijne Eminentie in al de kerken de geloovigen deed waarschuwen, dat zij zich van elke gewelddaad tegen de Duitsche soldaten te onthouden hadden. Kon dan de Kardinaal, om wille van de mogelijkheid, dat sommigen hem niet heelemaal zouden begrijpen, nalaten het overgroot goed te bewerken, dat uit Zijn Schrijven zou volgen? Mocht hij daarom aan zijn zending te kort komen van zijn volk te onderwijzen? Verder heeft Zijne Eminentie gezien, veel verder dan den tegenwoordigen toestand. Als de zaken zoo nog lang blijven duren in België, is het dan niet hoogst noodig, om alle onlusten te voorkomen, dat de Katholieken hunne plichten goed begrijpen?

Daarbij heeft Zijne Eminentie niet alleen zielelast over de in België wonende Katholieken, maar evenzeer over de arme vluchtelingen, die in het gastvrije Nederland of bij onze Engelsche en Fransche bondgenooten een onderkomen hebben gevonden. Die menschen hebben ook behoefte aan troost, aan opbeuring, aan aanmoediging om in hun lijden, in hunne ontbering, bij het vernemen misschien van den glorievollen, maar toch pijnlijken dood hunner familieleden, die op het slagveld sneuvelden, Gods ondoorgrondbare Voorzienigheid te zegenen en met hoop betere tijden af te wachten. En daarom verheugt het ons, dat die prachtige Herderlijke Brief met duizenden en duizenden exemplaren onder de vluchtelingen in Nederland, Engeland en Frankrijk verspreid wordt.

Eindelijk blijft Zijne Eminentie nog den zielelast dragen der duizenden soldaten, die aan het front strijden. Zij ook hebben opbeuring noodig, zij ook moeten aangevuurd worden tot „heilige" vaderlandsliefde, zij moeten weten, dat er met dankbaar hart voor hun gebeden wordt, maar dat zij zelven ook hunne godsdienstige plichten te vervullen hebben, willen zij al de vruchten wegdragen van hunne zelfopoffering. En Zijne Eminentie mocht toch wel veronderstellen, dat haar brief ook al onze soldaten zou bereiken.

Nu lieten wij nog buiten kwestie het goede, dat dit schrijven kan bewerken in den vreemde, ook in Duitschland. Want zelfs de Duitsche Katholieken zullen het met leede oogen aanzien, dat er zoovele priesters in België werden gefusilleerd en dat er zoovele onschuldige slachtoffers vielen. Nu zal ongetwijfeld het bevestigen der in België gepleegde gruwelen, door een gezaghebbend persoon als Zijne Eminentie Kardinaal Mercier, een goed middel wezen, om in de toekomst die gewelddaden te voorkomen.

Het Herderlijk Schrijven van Kardinaal Mercier is eene goede daad van een grooten Denker met een edele inborst.

AUG. BRUIJNSEELS.

Bergen-op-Zoom, den 10n Jan. 1915.

Een nieuwe dwangmaatregel tegen het schrijven van Z.EM. Kardinaal Mercier.

BERGEN-OP-ZOOM, 12 Jan. Sedert de tegen Kardinaal Mercier begonnen actie in het buitenland is bekend geworden, geeft men zich op de Kommandantuur zoowel te Brussel als te Antwerpen alle moeite, om het conflict zoo zacht mogelijk uit te leggen, al loochent men niet meer, dat in den eersten ijver aan den Kardinaal een verhoor onder militaire bewaking is afgenomen, dat de drukker Dessain gerechtelijk vervolgd en veroordeeld is en dat priesters in hechtenis werden genomen, maar na korten tijd in vrijheid gesteld. Ook thans nog tracht men zooveel mogelijk de geestelijkheid te vriend te houden.

De gouverneur-generaal te Brussel blijft intusschen volhouden, dat het herderlijk schrijven van den Kardinaal het volk opruit en daarom heeft hij zijn verbod van 2 Jan. betreffende de voorlezing en verspreiding herhaald. Zelfs is hij zoover gegaan, voor de tweede maal in te grijpen in de rechten en de kerkelijke regeling van Z.Em. den Kardinaal-Aartsbisschop, door buiten dezen om een functie te verrichten, welke alleen aan het kerkelijk gezag toekomt, het geven n.l. van een verbodsregel tot voorlezing van een kerkelijk stuk en het dwingen der geestelijkheid, om dezen verbodsregel voor „gezien" te teekenen.

Ziehier voor het overige, dit uit Brussel van 7 Jan. gedateerde verwonderlijke document, waarin de militaire gouverneur zich aanmatigt „de geestelijkheid van het bisdom van Mechelen" verplichtingen op te leggen en regelen voor te schrijven, welke zij alleen rechtstreeks van Z.Em. den Kardinaal heeft aan te nemen, die echter deze verplichtingen en regelingen geenzins aan hen heeft opgelegd, en hun geen desbetreffende bekendmaking heeft doen toekomen.

AAN ALLE PRIESTERS VAN HET BISDOM MECHELEN.

Kardinaal Mercier te Mechelen heeft mij na mijne aanmerkingen betreffende de het volk opruiende en verontrustende uitwerking van zijn herderlijk schrijven schriftelijk en mondeling de verklaring afgelegd, dat hij zulk een bedoeling geenszins heeft gehad. Hij heeft er juist den meesten nadruk op gelegd, om de bevolking op de noodzakelijkheid van gehoorzaamheid te wijzen aan de macht, die het land bezet houdt, zelfs indien een Belgisch vaderlandslievende zich inwendig in opstand zou gevoelen tegen het Duitsche bestuur. In geval ik echter eene opruiende uitwerking zou vreezen, zou de Kardinaal er niet aan vasthouden, om van zijne geestelijkheid te verlangen, dat, zooals in het slotwoord verklaard wordt, het herderlijk schrijven volgens de oorspronkelijke bedoeling, herhaaldelijk zou worden voorgelezen op de volgende Zondagen en dat het verder verspreid zou worden.

Dit vooropzettende, hernieuw ik derhalve het verbod van 2 Januari j.l. betreffende de voorlezing en verspreiding van het herderlijk schrijven. Ik wijs er de geestelijken op, dat zij in strijd met de mij schriftelijk voorgelegde bedoeling van den Kardinaal zullen handelen, in geval zij dit, mijn verbod, niet nakomen.

(wg) MAARSCHALK FREIHERR VON BISSING,
Gouverneur van België."

BERGEN-OP-ZOOM, 12 Jan. Op vele plaatsen in het aartsbisdom Mechelen weigeren de geestelijken te gehoorzamen aan het nieuwe bevelschrift, d.d. 7 Jan., van gouverneur generaal Von Bissing, om het herderlijk schrijven van den Kardinaal niet meer te verspreiden. Zij verklaren, dat zij dergelijke lastgevingen alleen rechtstreeks van den Kardinaal willen ontvangen en niet van een in kerkelijke aangelegenheden onbevoegden militair-gouverneur. Zij gaan voort het schrijven voor te lezen en te verspreiden.

Naar de „Echo de Paris" uit Rome verneemt, heeft de Pruisische gezant bij den H. Stoel aan Z. H. den Paus een dossier overhandigd, dat betrekking heeft op het incident van Kardinaal Mercier. Van Duitsche zijde wordt beweerd, dat de documenten, welke het dossier bevat, zouden bewijzen, dat de Kardinaal niet is gearresteerd en dat de gouverneur van Brussel er zich toe heeft bepaald, hem een waarschuwing te geven naar aanleiding van zijn moedigen herderlijken brief.

De correspondent van „de Tijd" te Roosendaal bericht aan zijn blad, dat hij zoo juist is teruggekeerd met enkele officieuze gegevens, die hem waren toegezegd omtrent de Duitsche willekeur tegen Kardinaal Mercier. Die gegevens klinken anders dan het bovenstaand bericht.

Aangezien de Kardinaal, om voor de hand liggende redenen, nadrukkelijk moest weigeren iemand van de pers te woord te staan, kon de correspondent niet uit den mond van den Kardinaal zelf een aaneengeschakeld verhaal van de gebeurtenissen in het aartsbisdom Mechelen vernemen. Hij kan echter vaststellen, dat aan den Kardinaal op Zaterdag 2 Jan. geboden werd in zijn paleis te blijven, en des Zondags 3 Jan. uitdrukkelijk verboden, om zich naar Antwerpen te begeven, aangezien Z. Em. zich ter beschikking van den gouverneur moest houden en Mechelen niet mocht verlaten. Officieel is dit verbod tot op heden nog niet opgeheven, al hebben na eenig commentaar de Duitsche bladen het incident voor gesloten verklaard.

Ook zeide de Kardinaal, tegenover de bewering van Duitsche zijde, als zouden de feiten overdreven zijn voorgesteld, dat hij van slechts één derde van zijn dossier had gebruik gemaakt en dus nog twee derde te zijner beschikking had.

Omtrent het bevel van den gouverneur-generaal von Bissing aan de geestelijkheid van het bisdom Mechelen, waarin gelast werd, het herderlijk schrijven niet te verspreiden, verklaart mgr. Evrard, deken van Brussel, in een rondschrijven aan zijn priesters, dat de Kardinaal hem gezegd heeft:

„Noch mondeling, noch schriftelijk heb ik iets teruggetrokken, noch heb ik iets teruggenomen van de vorige instructies. Ik verzet mij tegen het geweld, dat aan mijn herderlijk ministerie wordt aangedaan."

De Kardinaal voegde er bij: „Men heeft alles gedaan, om mij verzachtingen aan mijn brief te doen teekenen. Ik deed het niet. Nu zoekt men mijn geestelijkheid van mij af te scheiden, door te verhinderen, mijn

---

verkorenen siert.

Want zoodanig is de kracht van één acte van volmaakte liefde, dat door haar alleen een geheel leven van zonden uitgewischt wordt. Van een schuldige wordt ineens een heilige gemaakt.

Het is voor ons allen een Christelijke troost te mogen denken, dat zij die, niet alleen onder de onzen, maar in elk oorlogvoerend leger, te goeder trouw de discipline van hun leiders volgen, om een volgens hun oordeel rechtvaardige zaak te dienen, de volle moreele kracht van hun offer genieten. En hoevele jongelieden van twintig jaar zijn er niet, die wellicht den moed niet zouden gehad hebben, om goed te leven en die nu in het élan van hun vaderlandsliefde den moed gevoelen om goed te sterven.

Is het niet waar, mijn Broeders, dat God op bewonderenswaardige wijze de barmhartigheid en de wijsheid aan de rechtvaardigheid paart. En moet gij niet erkennen, dat, al is de oorlog voor ons aardsche leven een geesel, waarvan wij moeilijk de verwoestende kracht en de volle uitgestrektheid kunnen meten, hij tevens voor de zielen en zuiverende en uitboetende factor is, een hefboom, welke haar helpt om de hoogten van de vaderlandsliefde en de Christelijke belangeloosheid te beklimmen?

II.

DE STANDVASTIGE LIJDZAAMHEID.

Zonder hoogmoedig te zijn, kunnen wij getuigen, dat ons klein België den eersten rang in de achting der naties verworven heeft.

Er zijn zeker, vooral in Italië en Holland, personen geweest, die zeiden: Waarom moet men België aan dit ontzettende verlies van rijkdommen en menschen blootstellen. Zou het niet voldoende geweest zijn om te protesteeren tegen den vijandelijken aanval, of zoo noodig een kanonschot op de grens te lossen?

Maar alle menschen met een gevoelig hart zullen met ons zijn tegen de uitvinders van deze kleingeestige berekeningen.

Het militairisme is noch voor de individuen, noch voor de staten de norma van de Christelijke burgertrouw.

Artikel 7 van het verdrag, dat den 17den April 1839 te Londen door koning Leopold in naam van België, en door den keizer van Oostenrijk, den koning van Frankrijk, de koningin van Engeland, den koning van Pruisen en den tsaar van Rusland als garandeerende staten gesloten werd, bepaalde, dat „België een onafhankelijken en eeuwig neutralen staat zal vormen, en dat het verplicht zal zijn dezelfde neutraliteit tegenover alle staten te onderhouden.

Van hun kant beloven de mede-onderteekenaars van het verdrag, „voor hen en voor hun opvolgers onder eede om genoemd verdrag te onderhouden in alle punten en artikelen, zonder een enkel te overtreden, of toe te staan, dat een enkel over treden wordt."

België had zich op eerewoord verplicht, zijn onafhankelijkheid te verdedigen: het heeft woord gehouden.

De andere mogendheden hadden zich verplicht de Belgische neutraliteit te eerbiedigen en te beschermen. Duitschland heeft zijn eed geschonden; Engeland is er aan getrouw.

Ziedaar de feiten.

De rechten van het geweten zijn souverein; het zou onwaardig van ons geweest zijn, ons achter een schijntegenstand te verschansen.

Wij betreuren ons eerste élan niet, wij zijn er trotsch op. Toen wij in een tragisch uur een roemrijke bladzijde van onze geschiedenis schreven, hebben wij die vol oprechtheid en glorieus willen doen zijn.

En wij zullen, zoo lang het moet, blijk geven van standvastige lijdzaamheid.

Het eenvoudige volk geeft ons het voorbeeld. De burgers van alle sociale klassen, hebben hun zonen van ganscher harte aan het vaderland geschonken; maar dat volk vooral lijdt ontbering, koude, misschien wel honger. Doch, indien ik zijn gevoelens in het algemeen beoordeel naar hetgeen het mij te aanschouwen heeft gegeven in de volkswijken van Mechelen en in de meest getroffen gemeenten van mijn diocees, dan heeft het volk energie in zijn lijden. Het verwacht de revanche, het vraagt geenszins, dat men zal berusten.

De beproeving is in de handen der Goddelijke Almacht een tweesnijdend zwaard.

Indien gij tegen haar in opstand komt, zal zij u ten doode toe wonden. Indien gij het hoofd buigt en haar aanvaardt, zal zij u heiligen.

God beproeft ons, zegt de Apostel Jacobus, maar Hij is het nimmer, die ons tot kwaad aanzet; alles wat van den hemel naar ons nederdaalt is, volgens de raadsbesluiten Gods, een lichtstraal en een teeken van liefde. Wij zijn het, die gehoorzamend aan de aantrekking van ongeordende hartstochten, soms de weldaden der Voorzienigheid in een doodelijk vergift omzetten. „Gelukkig," besluit de oude Apostel, „Gelukkig hij, die met geduld zijn beproevingen verdraagt: want nadat hij blijk heeft gegeven van standvastige lijdzaamheid, zal hij de onsterfelijke kroon ontvangen, door God beloofd aan degenen, die Hem beminnen."

Staakt dus uw gemor, mijn broeders.

Gaarne zou ik u de woorden toevoegen, die de H. Apostel Paulus in zijn brief aan de Hebreën tot alle christenen richtte, terwijl hij hen aan het voorbeeld herinnerde van het bloedig offer van Onzen Heer op Zijn kruis. „Gij hebt nog niet ten bloede toe weerstand geboden," zeide hij hun. Het is niet alleen dit universeel en verheven voorbeeld van den Calvarieberg, dat ik u vraag te beschouwen, het is ook dat van onze dertig-, misschien veertig duizend soldaten, die hun bloed voor het vaderland gestort hebben. Het oog gericht houdend op deze dapperen, zegt mij, gij, die op het oogenblik beroofd zijt van uw gewoon comfort, van uw dagbladen, van uwe reisgemakken, van uwe familiebetrekkingen, wat hebt gij verduurd, wat hebt gij geleden?

Dat de vaderlandsliefde van ons leger, de heldhaftigheid van onzen Koning, van onze welbeminde Koningin, zoo roerend groot van ziel, ons tot aanmoediging en steun diene! Wij klagen niet; wij klagen niet meer.

Wordt vervolgd.

brief te lezen. Ik deed mijn plicht. Mijn geestelijkheid moet weten of ook zij haar plicht zal doen."

Protest van Kardinaal Mercier.

Wij lezen in de „Tijd" het navolgende, krachtige protest van Z. E. Kardinaal Mercier, gericht aan de geestelijkheid van het aartsbisdom Mechelen.

Mechelen, Zondag 10 Jan. 1915.

Zeereerw. Heeren
en Geliefde Medewerkers.

Waarschijnlijk hebt gij de mededeeling gelezen, welke de Duitsche Regeering van Brussel in de dagbladen heeft gepubliceerd en waarin wordt verklaard, „dat de Kardinaal Aartsbisschop van Mechelen in de vrije vervulling zijner herderlijke taak in geen enkel opzicht werd belemmerd."

Uit de feiten moge blijken, hoezeer dat bericht in strijd is met de waarheid.

Immers, op den avond van den 1sten Januari en den ganschen daaropvolgenden nacht zijn soldaten de pastorijen binnengevallen, hebben er onzen Herderlijken Brief aan de pastoors ontrukt of vergeefs getracht dit te doen en, minachtend ons bisschoppelijk gezag, hebben zij u verboden hem aan de geloovigen voor te lezen, terwijl zij u daarbij bedreigden met de zwaarste straffen, die u of uwe parochie zouden worden opgelegd.

Ook onze waardigheid hebben zij niet verschoond. Op den 2den Januari, in den vroegen ochtend om 6 uur, ontving ik het bevel mij dienzelfden morgen voor den Algemeenen Gouverneur over mijn Brief aan priesters en geloovigen te komen verantwoorden. Den volgenden dag werd mij verboden in de Kathedraal van Antwerpen het plechtig Lof te gaan bijwonen; dan eindelijk is het mij niet toegestaan mij vrij te bewegen, om de andere Bisschoppen van België te bezoeken.

Uwe rechten, geliefde medewerkers, en de mijne werden aldus verkracht: als burger van België, als zielenherder en als lid van het Heilig College van Kardinalen protesteer ik daartegen plechtig.

Wat anderen ook mochten voorspellen, de ervaring heeft nu bewezen, dat uit dat Herderlijk Schrijven geen gevaar voor oproer is ontstaan; integendeel is gebleken, dat het niet weinig heeft bijgedragen tot kalmeering der gemoederen en tot de openbare rust.

Ik wensch u geluk met uwen even krachtdadig als zachtmoedig volbrachten plicht. Blijft aan dien plicht getrouw, vastberaden en vreedzaam, indachtig de woorden, waarin ik u mijne bedoeling volkomen heb uitgedrukt: „Weest tegelijk èn de beste bewaarders van de vaderlandsche trouw èn de hechtste steun der openbare orde."

Overigens, „zijt vurig van geest, dient den Heere. Verheugt u in de hoop, weest geduldig in lijden, volhardend in het gebed. Komt den geloovigen in hunnen nood te hulp." [Rom. XII: 12].

Vergeet mij intusschen niet in uwe gebeden, zooals ook ik uwer blijf gedenken. Laten wij, vereenigd door een nauwen band van broederliefde, den bisschop, de priesters en het volk den Heer aanbevelen, „opdat zij inzien, wat zij moeten doen, en de kracht verkrijgen, om te volbrengen, wat zij hebben ingezien." (Uit het Misgebed, Zond. na Driekoningen).

U in X o toegenegen
D. J. Kard. MERCIER.

Verder verzocht de Kardinaal den heeren dekens verslag uit te brengen over hetgeen in de parochiën van hunne dekenij is voorgevallen

De corr. van de „Tijd" voegt hieraan toe, dat het plechtige protest oorspronkelijk in het Latijn is vervat en gericht aan de geestelijkheid van het aartsbisdom, bij wie het een grooten indruk heeft teweeg gebracht.

Ingezonden stukken.

Curaçao, den 17den Februari 1915.

Aan de Redactie van de
„Amigoe di Curaçao"
Alhier.

Beleefd verzoek ik U het volgende in uw veel gelezen blad te willen opnemen:

Liefdadigheidsvoorstelling.

Het batig saldo van de op 6 en 10 Februari gehouden uitvoeringen, ten bate van de armen van Curaçao, bedraagt f 1084.90, welk bedrag gelijkelijk werd verdeeld tusschen de drie godsdienstige gezindten van het eiland.

Gaarne maak ik van de gelegenheid gebruik mijn hartelijken dank te betuigen aan allen, welke op een of andere wijze hebben bijgedragen tot het slagen van bovengenoemde uitvoeringen.

Hoogachtend uw dw

IDA COHEN HENRIQUES
MADURO-LOPEZ.

Berichten uit de Kolonie.

Z. H. de Paus over den oorlog.

Bij de opening van het Consistorie hetwelk 22 Jan. plaats had, hield Z. H. de Paus een toespraak, waarin hij opnieuw zijn diepe smart uitdrukte over den zoo rampzaligen oorlog en er op wees, hoe de maanden elkander opvolgen zonder dat er nog de minste hoop bestaat, dat die slachting zal ophouden. De Paus voegde er aan toe, dat, zoo hij het einde van den oorlog niet kan verhaasten, hij zich beijvert om er de smartelijke gevolgen van te verzachten.

De Paus verklaarde verder, als hoogste vertolker en handhaver der eeuwige wet, onomwonden, dat het aan niemand is toegestaan het recht te schenden, maar, voegde hij er aan toe, het zou noch passend noch nuttig zijn het Pauselijk gezag te betrekken in de geschillen der oorlogvoerenden. De Heilige Stoel moet zijn volkomen onpartijdigheid handhaven en de Paus moet met dezelfde menschlievendheid alle oorlogvoerenden bejegenen, omdat hij in hen niet de bijzondere belangen, die hen scheiden, ziet, maar het algemeene belang van het geloof, dat hen tot broeders maakt.

Voorts verklaarde de Paus, dat zijn innigste gedachten verwijlen bij hen, bij wie de eerbiedige liefde van den zoon voor den gemeenschappelijken vader het meest aan het licht komt; hij herdacht in verband hiermede het beminde Belgische volk en herinnerde aan den brief, door hem aan den kardinaal van Mechelen gericht.

De Paus deed vervolgens een beroep op de gevoelens van menschelijkheid bij hen die de grenzen der naburige volken overschrijden, opdat de bezette streken niet onnoodig verwoest zullen worden, en op hen, wier land aan den vijand onderworpen is, opdat het verlangen om hun onafhankelijkheid te herkrijgen, hen niet brengt tot het verstoren van de openbare orde, waardoor hun toestand slechts verergerd zou worden.

Zijne Heiligheid noodigt ten slotte alle geloovigen uit, deel te nemen aan de groote oefening van boete, die in heel Europa op 7 Februari en buiten Europa op 21 Maart zal gehouden worden en deelde mede, dat hij en de kardinalen in Rome de godsdienstoefening in de Sint Pieter zouden bijwonen.

Na de toespraak heeft de Paus verschillende bisschoppen benoemd

Missie in Denemarken.

Op verzoek van Mgr. VON EUCH, Apostolisch-Vicaris van Denemarken, zijn door de Congregatie de Propaganda Fide en met goedkeuring van den HoogEerw. Pater-generaal der Orde, HYACINTH CORMIER aan de Hollandsche provincie der Dominicanerorde opgedragen de geestelijke zielenzorg en missiearbeid op het tot Denemarken behoorende eiland Bornholm, waar des Zomers een groote kolonie Poolsche arbeiders verblijft.

De Hoogeerw. Pater TER MAAT is einde Juli naar Denemarken gereisd, maar moest wegens den oorlog zoo spoedig mogelijk naar Nederland terug. Toch blijkt zijn reis succes gehad te hebben, met welk succes wij Z H.E.W van harte gelukwenschen.

Nederland en de Paus.

In het Voorloopig Verslag der Eerste Kamer over hoofdstuk III der Begrooting *Buitenlandsche Zaken* lezen wij het volgende:

Men bracht den Minister hulde voor zijne houding in deze voor ons vaderland zoo uiterst moeilijke en ernstige tijden.

Met alle waardeering voor zijn beleid, betreurde men echter dat aan het Parlement zoo weinig mededeelingen in verband met den buitenlandschen toestand worden gedaan.

De wenschelijkheid werd betoogd van het herstellen der missie bij den Paus, speciaal ter verkrijging van den vrede.

Wellicht zullen de vredesonderhandelingen te Rome gevoerd worden en Nederlands belang brengt mede, dat het daarbij zal vertegenwoordigd zijn; te meer daar bij de Italiaansche waarborgenwet de Paus als souverein wordt aangemerkt.

Anderen betwijfelen of Rome wel de aangewezen plaats voor het aangaan der vredes-onderhandelingen zou zijn.

Eenige leden gaven in overweging het in het leven roepen van eene Interparlementaire Unie met officiëel karakter, samengesteld uit leden van alle parlementen, die dan de middelen zouden kunnen beramen om tot vrede te komen.

Looistoffen uit Indië.

Onze flinke ledernijverheid betrok tot dusver de voor haar van zoo groot belang zijnde looistoffen geheel — of althans voor verreweg het grootste gedeelte — uit Engeland of Duitschland, in alle geval uit den vreemde.

En de oorlogstoestand in Europa heeft ook in dit opzicht reeds zeer zwaar doen gevoelen, hoezeer deze afhankelijkheid van den vreemde onze industrie drukken kan.

Welnu, zoo zegt thans het vakblad „De Huidenveiling," de looistoffen, zoo onmisbaar voor het bedrijf, komen ook en in voldoende mate, in onze Nederlandsche koloniën, in onze Oost, voor. Tot hiertoe is er even wel nooit partij van getrokken, hetzij uit onwetendheid, hetzij uit gemakzucht en verkeerd conservatisme — misschien ook door al die oorzaken te samen

Thans is het evenwel, zoo zegt genoemd blad den heer H. P. Tillema den chem.-pharm consulent onzer Regeering te Paterswolde, gelukt den leider van het proefstation te Waalwijk te overtuigen van — en zelfs warm te stemmen voor de wenschelijkheid en mogelijkheid van onze lederindustrie onafhankelijk te maken van het buitenland en de noodige looistoffen te betrekken uit Nederlands-Indië.

En ook ons Ministerie van Koloniëen heeft groote belangstelling voor de zaak aan den dag gelegd Langs telegrafischen weg is naar Buitenzorg het verzoek gezonden om een flinke hoeveelheid looistoffen naar Nederland te expedieeren.

Bij ontvangst zullen deze dan ter beschikking worden gesteld van het Waalwijksche proefstation, om ze nauwkeurig te onderzoeken en vast te stellen of ze in allen deele bruikbaar en geschikt zijn om de Engelsche en Duitsche te vervangen."

Hoe vreemd, dat er met geen enkel woord gesproken wordt over de Curaçacsche Dividivi! En we dachten nog wel, dat dividivi een der beste looistoffen was!

De Draadlooze.

Zooals men weet, werd ons station voor draadlooze telegrafie verleden jaar ingericht volgens het meest moderne fluitsysteem. Dat dit werkelijk een groote verbetering ten goede is geweest, blijkt thans duidelijk uit de feiten. De verbinding kan tegenwoordig over grootere afstanden geschieden; terwijl de fluitsignalen veel duidelijker waarneembaar zijn dan de vroegere vonken

Herhaaldelijk is onder het oude systeem beproefd met het station van New-York in verbinding te treden, terwijl dit thans zeer goed mogelijk is geworden. Zondagnacht had de telegrafist D. MOLENKAMP dienst; hij was tegen half vier in den morgen in gesprek met een schip op zee, toen hij plotseling uit New-York werd aangeroepen. Er werd niet eens met volle kracht gewerkt, maar de signalen kwamen duidelijk over, terwijl de afstand niet minder dan 1708 Engelsche zeemijlen bedraagt.

Is dat geen prachtig succes? En van groote beteekenis ook voor onzen Handel!

Wanneer de Fransche Kabel weer eens gestoord is, kunnen we toch naar New-York telegrafeeren. Dat is een belangrijk succes door telegrafist MOLENKAMP verkregen.

We bieden onzen Lezers hieronder een lijstje aan van de verste verbindingen. Van hoeveel waarde ons station voor draadlooze telegrafie is, kunnen we daar duidelijk uit zien. We zijn hier geregeld in verbinding met Trinidad, Sto Domingo en Puerto Rico. Nog vóór de Hollandsche boot in Suriname is, heeft zij reeds verbinding met Curaçao, terwijl de schepen, die uit de Stille Zuidzee het Panama-kanaal invaren al aanstonds hun agenten op Curaçao kunnen oproepen.

Een oprechte gelukwensch aan het kundig en actief Personeel der *Draadlooze* mag hier wel worden aan toegevoegd. Ze hebben tijdens de mobilisatie een harden, veel te zwaren dienst, maar zullen daar wel voor worden schadeloos gesteld, ook door de gedachte: in dezen oorlogstijd ijverig te hebben medegewerkt aan de gemakkelijker uitbreiding van handel en scheepvaart, zoodra de vrede weer in 't land is.

Afstanden welke door het Nieuwe Marconi-station van Curaçao werden behaald.

Met Schepen.

Datum.		Afstand.	
6-10-'14	Kortenaer	1665 K.M.	Curaçao—Bermuda.
15-11-'14	Zulia	1800 „	New-York—Curaçao,
18-11-'14	Brazos	2100 „	770 mijl N. v. Pto Rico.
10- 1-'15	Zulia	2200 „	New-York—Curaçao.
8- 2-'15	Nickerie	2180 „	570 mijl N. v. Suriname.
15- 2-'15	Pr. Fred. Hendrik	1852 „	New York—Haïti.
15- 2-'15	Philadelphia	1350 „	New York—San Juan.
16- 2-'15	Caracas	2300 „	Curaçao—New-York.
17- 2-'15	Panama	1850 „	Colon—New-York

Het komt meermalen voor, dat er met de Amerikaansche mailboot 6, 7 à 8 dagen vóór aankomst, te Curaçao verbinding is verkregen.

Met Kuststations.

14-2-'15	New-York	3280 KM.	zal getracht worden met dit station altijd verbinding te houden, voor eventueele gevallen, als de Fransche kabel defect is.
13-2-'15	Miami (Florida)	1950 KM.	kan geregeld 's nachts mee gecorrespondeerd worden.
21-2-'14	Demarara (Guana)	1300 KM.	Over het Paria-gebergte.
17-2-'15	Balboa (Panama-kanaal)	1225 KM.	geheel over 't land van Venezuela — Columbia.
	Romano (Sto Domingo)	870 KM.	met deze stations wordt geregeld gecorrespondeerd.
	Enseñada (Pto. Rico)	720 „	
	Trinidad (Port of Spain)	830 „	

(In aanmerking nemende, dat bij al deze behaalde afstanden niet met volle kracht gewerkt werd)

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Jan. 1915 aandeden met vermelding van hunne inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Jan. Vorige maanden	80	8825	.8158	30	162.909	100.860
Totaal	80	8.825	8158	30	162 909	100.860

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

„Bologna."

18 Febr. kwam de tow-boat *Némesis* hier weer binnen. Op de *Bologna* zijn nu geplaatst 8 groote pompen van 12.8 Eng. duim. Ze worden in beweging gebracht met kerosine-motoren.

19 Febr. is de rest der werklieden zooals duikers enz. van de *Némesis* over land naar de *Bologna* overgebracht en zal een aanvang worden gemaakt met de leegpomping en proeve tot vlotmaking.

Hopen we dat spoedig 't prachtig schip losrake.

Koloniale Raad.

Onze Collega *De Vrijmoedige* is het ook niet eens met het Verslag van den Kolonialen Raad door ons verleden week besproken. De Collega schrijft:

„Het zoude eene gewenschte verbetering in onze maatschappelijke toestanden zijn, zoo ook hier eene wettelijke regeling van bovenvermelde aangelegenheid tot stand konde komen en er alzoo voorkomen werd, dat buiten den echt geboren kinderen op onmeedoogende wijze aan hun lot worden overgelaten."

Voor de West.

Door de langdurige droogte, die in het afgeloopen jaar op een zeer ongunstig oogstseizoen is gevolgd, gaat een groot gedeelte der bevolking van de benedenwindsche eilanden der kolonie Curaçao, waar bovendien de terugslag van de heerschende omstandigheden in niet geringe mate wordt ondervonden, een zorgvollen tijd tegemoet.

Met het oog hierop heeft de Minister van Koloniën de totstandkoming bevorderd van een commissie, ten doel hebbend gelden bijeen te brengen tot versterking van het Ondersteuningsfonds der Nederlandsche Antillen.

Jhr. J. O. de Jong van Beek en Donk, oud-gouverneur van Curaçao, werd uitgenoodigd op te treden als voorzitter der commissie, die verder uit de volgende heeren zal bestaan: J. W. van Aalst; Professor Dr. J. Boeke te Leiden; G. P. van Hecking Colenbrander; Mr. L. M. Rollin Couquerque alhier; Mr. C. S. Gorsira, lid van het Hof van Justitie in de Kolonie Curaçao, met verlof; G. C. D. d'Aumale Baron van Hardenbroek, lid van de Eerste Kamer; J. Janse, Dr. J. Kraus, Lid van de Eerste Kamer; C. Statius Muller, oud-administrateur van Financiën in de kolonie Curaçao; J. Poiesz, R. K. geestelijke van den tweeden rang in Curaçao met verlof; C. M. van Rijn, directeur van den Kon. West-Indischen mail-dienst; J. Van Vollenhoven en A. C. A. van Vuuren, leden van de Tweede Kamer.

Onder leiding van den Minister van Koloniën zijn deze heeren Maandag 25 Jan. op 't Departement van Koloniën samengekomen om de maatregelen te beramen, die hier te lande kunnen worden genomen tot leniging van den nood.

Hare Majesteit de Koningin heeft het Beschermvrouwschap der Commissie aanvaard, en Z. Exc. de Minister van Koloniën het Eerevoorzitterschap. Hare Majesteit schonk een gift van f 1500.

Errata.

In het totaal van de Bruto-inhoud der stoomschepen die in 1914 onze haven hebben aangedaan, is eene fout geslopen. In plaats van 2687972 M³ bedraagt het zuiver eindcijfer 2697972 M³.

Phosphaat.

Het Zweedsche stoomschip *Amie*, groot netto 3.135 M³, gezagvoerder JOHNSSON, komende van Tucacas (Venezuela), is te Nieuw Port, Fuikbaai, alhier aangekomen den 31sten Januari j.l., heeft aldaar eene lading hosphorzure kalk van 2 133.600 K G. ingenomen en is den 8sten Februari d. a. v. na in de St. Annabaai te hebben gebunkerd, vertrokken met bestemming naar Malmö (Zweden).

Onderscheiding.

Aan Mr. J. B. Gorsira, Procureur-Generaal alhier, is de onderscheiding te beurt gevallen van door de Fransche Regeering tot officier van de orde van Nichau el Iftikar te worden benoemd. *Cur. Crt.*

Onze gelukwenschen.

Schipbreuk.

De bijlander *Carmita*, Woensdagavond van hier naar Aruba vertrokken, is bij Balashi op een rots geloopen De mast sloeg overboord en de kiel kreeg een lek. Het schip is verloren, maar de bemanning gered.

Dankbetuiging.

In dank ontvingen we van de Curaçaosche Handel Maatij een reclamekalender voor *The Atlas Fort land Cement Company* te New-York.

Vergiftigd.

De kapitein der Duitsche brik, welke in het Schottegat het einde van den oorlog afwachtte, leed aan slapeloosheid. In plaats van een gewone dosis opium, nam de man te veel te gelijk en ging den doodslaap in.

Panamakanaal.

Een hevige orkaan heeft 7 Febr. den golfbreker bij Colon grootendeels vernield. Veel werktuigen gingen verloren maar geen menschenlevens.

De plechtige opening van het Kanaal is al weer uitgesteld. Waarschijnlijk zal deze in Juli a. s. plaats hebben.

De President wil er bij tegenwoordig zijn met al zijn ministers, alle leden van het Corps Diplomatique, al de 96 Senatoren en de 435 afgevaardigden der Kamers. Ook de tentoonstelling te Panama is tot dien datum verschoven.

Regenval.

Gedurende de Maand Januari:

	m.M.
Fort Amsterdam	12.3
Westpunt	19.3
Plantage Siberië	7.5
„ Kl. St. Martha	22 3
Dokterstuin	12 2
Hoffi Abao	23.
Cas Chikitoe	12.5
Sta. Maria	26.7
Plantage Gr. St. Joris	12 5
Wilhelmina-tuin	4 8
Sta. Rosa	22 5
Beekenburg	0.
Noordkant	4.

Officieele berichten.

Ludovica Paulina Manuela is aangesteld tot hoofdvlechtster aan den te Rincon op Bonaire op te richten vlechtcursus voor volwassenen.

Gedurende de afwezigheid van den heer C. F. Muskus is de heer H. A. Willemsen tijdelijk belast met de functiën van wijkmeester van de 3de wijk van het stadsdistrict alhier.

Aan den marechaussee 1ste klasse alhier, H. R. Gearda, is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Aan den heer H. ten Brink is, wegens vertrek van Aruba, eervol ontslag verleend als lid, tevens voorzitter van den voogdijraad aldaar, en in diens plaats is benoemd de heer P. J. H. Verriet.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven

Sra. Alendrina para entregar den Parisi 2, José Berhardell 2 Melli Beltwam, Maria Compañori 2, J. H. Curiel, Damaso Daal Johans de Gorter Frans Ignacio, goleta „Altagracia," Marcelino Dacosta Gomez Sijodora Eestasyo, Catharina Filido, J. Gollo, A. C. Henriquez 2 S Henrike, Cristina Janson, Anesita Leito, Ana Manuel, Elenita Kanis, Besi Kemet, Marcell Kelli, Josefita Konquet, Rosa Leito, Herman Leibaar, Pelgrim Shoe & Rubber Co., Noe Pineda 2, Ofemia Pieters Polita Veeris Malteda Rodrignez, Byzini Schopo Arestina Scop, Maltida Tomas, Rosita Wederfort, Isaak Wederfort Ariet zienk.

*Aa*geteekende stukken: *Aurelio Alvarez* hijo, Eliza Bekker, Mathilde Behar, Magdalena Frans, *A. C.* Henriquez 2, Den Heer en Mevrouw Lene-Bernhard, *P. fr.* H. Okhuizen, Eliseo Vivas Perez, Roos Pfenning. H. W. Pieterz Lucy *P*rice Katharine Selvestre c|o J. H. de Hasseth Peter *A.* Trom

Drukwerken: M Pietersz (2) Yon Lemtt. Hermanas Vidal *A*ntonita Juliana [brfkt] een pakje geadresseerd*:* Para Edieta de Castro.

Zonder adres*:* 1 Exemplaar „Le Journal", 1 exemplaar „The Sun," 1 exemplaar „Paml Beach Daily News".

Buitenland.

De slag bij Soissons.

Omtrent den slag bij Soissons wordt aan *De Resb.* uit Calais (via Londen) gemeld:

„Van twee Fransche beambten bij het Roode Kruis, hier aangekomen van het front, vernam ik nog eenige bijzonderheden over de laatste gevechten bij Soissons, die wel zeer hevig geweest zijn en waarbij het soms voor de Franschen zeer kritiek werd. Men verwacht meer dergelijke verwoede poging van Duitsche zijde om eindelijk, na meer dan twee maanden stijf tegen den vijand aangedrongen te hebben gestaan, door te breken coûteque coûte

Het is vooral bij de dorpen Crouy en Cuffies zeer heet toegegaan, vertelden deze beambten. Zelfs de ambulances moesten voortdurend terugwijken daar tenslotte niets meer gespaard werd en van beide zijden door de hevige kruitdampen de roode kruisvlaggen en teekens onmogelijk meer te onderscheiden waren.

In den omtrek dier dorpen is het landschap zeer heuvelachtig. Een dier heuvels is bekend als nummer 132. Een weg, de Bethune weg, leidt daar langzaam steigend naar toe. Het was vooral hier op dien weg, dat de manschappen bij honderden vielen onder het artillerievuur van de omliggende hoogten. Cuffies en Crouy werden door de Franschen verdedigd. Van beide plaatsen loopen Zuid-Westwaarts wegen naar Soissons. Om beurten werden, onder verschrikkelijke verliezen dan dit, dan dat gehucht, boerderij of heuvel genomen. Het betrof hier Missy-sur-Aisne, Monsel, St. Marguerite, enz. Ten slotte gaf de doorslag het bezwijken van een brug bij Missy. Dit werd veroorzaakt door de zeer hooggestegen Aisne-rivier, die alles meesleurde. De Franschen, die daar post hadden gevat, zagen zich toen afgesloten van de hoofdmacht Een algemeen terugtrekken werd in verband hiermede noodzakelijk. Toen had, vertelde mijn zegsman, eindelijk de ambulance gelegenheid om tot het terrein van den strijd door te dringen. De aanblik was ontzettend. Hoog opgestapeld lagen ditmaal de lijken en de gewonden niet. Integendeel overal waar men de oevers van de rivier kan overzien, lagen zij naast elkaar als gemaaid met een reuzen-sikkel.

Uit Crouy gingen vele vluchtelingen naar Parijs, en ook was het in de streek, waarlangs de ambulancetrein ging, bemerkbaar, dat een soort paniek onder de bevolking der dorpen heerschte, ontstaan door de overdreven berichten, die den terugtocht der Franschen vooruit gemeld hadden.

Soissons werd onmiddellijk door de Duitsche artillerie aan de overzijde van de rivier onder hevig vuur genomen. Niets werd gespaard. De kathedraal werd herhaaldelijk getroffen. Hier te Calais, heeft deze aanval, zoo dicht bij Parijs, grooten indruk gemaakt, doch de vordering der Duitschers is feitelijk niet meer dan een paar kilometer en achter de Aisne, die door het hooge water ook veel moeilijkheden biedt voor een overtocht, hebben de Franschen thans sterke posities ingenomen."

Te Parijs ontvangen bijzonderheden over de laatste gevechten in de omgeving van Soissons toonen aan, dat de strijd, ondanks den tegenslag der Franschen, als een van de glorierijkste feiten uit de militaire geschiedenis van Frankrijk moet worden beschouwd, meldt men van Fransche zijde.

Een der Fransche linieregimenten bevond zich op den noordelijken oever van de Aisne tegenover buitengewoon sterke Duitsche strijdkrachten. Het Fransche regiment vroeg om versterkingen en er werd een poging gedaan om deze in bootjes over de buiten haren oever getreden rivier te zenden. Door den hevigen stroom was het echter niet mogelijk een voldoend aantal troepen te zenden. Het regiment op den noordelijken oever begon daarna een hevig gevecht tegen de Duitsche strijdkrachten, waarbij de Franschen tot op een vierde van hun getal sterkte werden teruggebracht. De overmacht van den vijand en de moeilijkheden van het terrein noodzaakte hen terug te trekken. Zij slaagden er in behouden de rivier over te steken en bleven daarna eenige uren rusten. Toen spoorden de officieren de troepen aan een poging te doen om de verloren stellingen te heroveren, waarop deze met grooten strijdlust de rivier weer overstaken en een aanval deden op de Duitschers. Na een gevecht van meerdere uren werden zij echter op nieuw teruggedreven en toen appèl werd gehouden konden zich van iedere compagnie van 105 man niet meer dan 10 man melden.

Het artillerievuur was aan beide zijden zeer hevig geweest. Gewonde soldaten en vluchtelingen verklaren, dat geheele gelederen door de granaten werden weggemaaid.

Men zegt, dat de Duitschers nog steeds versterkingen ontvangen."

Van Duitsche zijde komt een aan eengeschakeld verhaal over den slag, die reeds 7 Januari begon en een week daarna eindigde. De Duitsche troepen, die in den strijd overwinnaars bleven, stonden onder bevel van generaal Luchow en luitenant-generaal Wichura.

Gedurende het gevecht van den laatsten dag werden de Franschen, voorzoover zij niet gedurende den vorigen nacht over de Aisne waren teruggetrokken, van de hellingen der hoogvlakte van Vregny gejaagd. Een compagnie van het garderegiment drong in de duisternis zelfs door tot in een voorstad van Soissons. De Duitsche troepen verdreven de Franschen nu geheel uit het voorterrein tot aan de Aisne; slechts in de bocht dezer rivier ten oosten van de stad konden troepenafdeelingen der Franschen zich nog haud haven.

In de dagenlange gevechten bij Soissons werden de Franschen over een frontbreedte van circa 12 tot 15 kilometer van 2 tot 4 kilometer teruggedrongen, ondanks hun sterke stellingen en niettegenstaande zij talrijker waren.

Aan Franschen kant stonden: de 14e infanterie- en de 55ste reserve-divisie, een gemengde brigade van de jagers, een infanterie-regiment van de landweer en bovendien Turco's, Zouaven en Marokkaansche fuseliers. Van deze troepenmacht geraakten meer dan 5000 man in Duitsche krijgsgevangenschap.

De oorlogsbuit was zeer aanzienlijk. Veroverd werden: 18 zware kanonnen, 17 stuks lichte kanonnen, verder revolverkanonnen, vele machinegeweren, handgranaten en een buitengewoon groote voorraad infanterie- en artillerie-munitie.

Deze zegevierende strijd voerden de Duitsche troepen na eenige weken van stil liggen tijdens een winterveldtocht in regenbuiën en stormen. Ook gedurende de dagen van deze gevechten hielden regen en wind aan. Verscheidene gevechten werden geleverd op doorweekte wegen over leem-vlakten, door tot moerassen geworden loopgraven en over steengroeven vol ravijnen. Vaak bleven hun schoenen in de modder steken, maar de Duitsche soldaat vocht dan barrevoets voort. Wat de Duitsche bewonderenswaardige troepen, die er wel vuil uitzagen, doch prachtig waren door lichaamskracht en krijgshaftigheid, daar hebben tot stand gebracht, is boven allen lof verheven.

Hun dapperheid en volharding von den welverdiende waardeering, doordat hun opperste veldheer, die in die uren bij hen was, de aanvoerders nog op het slagveld met hooge ridderorden tooide. Generaal Luchow kreeg de orde „Pour le Mérite" en luitenant-generaal Wichura de Huisorde van Hohenzollern. Naast de energieke, doelbewuste en moedige aanvoering en de geweldige krachtsinspanning van de troepen is het succes van dezen slag bij Soissons te danken aan de schitterende samenwerking van alle wapens, vooral van de infanterie, de veld- en voetartillerie en de pioniers, die elkander wederkeerig voortreffelijk steunden Ook de telefoonleidingen hebben niet weinig tot het slagen van het geheel bijgedragen.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 13 FEB. – 27 FEB.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Commewijne	D Haasnoot	21 Febr.	New-York	21 Febr.	Amsterdam
Zulia	S S Morris	13 „	New-York	13 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	15 „	Maracaibo	15 „	La Guayra
Merida	A Johanson	17 „	La Guayra	18 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	18 „	Maracaibo	18 „	New-York
Philadelphia	H Hichborn	18 „	New-York	18 „	La Guayra
Nickerie	J P v d Borden	23 „	Amsterdam	23 „	New-York
Philadelphia	H Hichborn	24 „	La Guayra	24 „	New York
Merida	A Johanson	24 „	Maracaibo	25 „	Maracaibo
Pr Fr Hendrik	J C Metus	24 „	New York	25 „	Amsterdam
Maracaibo	G W Goodman	27 „	New-York	27 „	Maracaibo
Nemesis	Lindsay	24 Jan.	Galveston	?	?
Antonio Lopez	Autich	16 Febr.	Colon	16 Febr.	Barcelona
Siena	Melnitti	25 „	Génova	25 „	Colon

Schoeners.	Aankomst	van	Schoeners.	Vertrek	naar.
Refugio H	13 Febr.	Aruba	*Juan Luis H*	13 Febr.	Aruba
Pluma de Oro	14 „	Vela Coro	*Rosa Maria H*	13 „	Aruba
Victoria V	14 „	Maracaibo	*Frieda H*	13 „	Maracaibo
Camia H	16 „	Maracaibo	*Argo H*	15 „	Maracaibo
Carlota H	17 „	Maracaibo	*Refugio H*	16 „	Aruba
Copueta V	17 „	Vela Coro	*Diana V*	16 „	Vela de Coro
Maria H	18 „	Maracaibo	*Pluma de Oro*	17 „	Vela de Coro
Alix V	19 „	Aruba	*Virginia*	16 „	Vela de Coro
Conformidad D	19 „	Sto Dom.	*Meteor H*	17 „	Maracaibo
Hirondelle H	19 „	Maracaibo	*Nereida H*	18 „	Maracaibo
Virginia H	19 „	Vela de Coro	*Victoria*	18 „	Maracaibo